

Даруу зангийн тухай

Даруу зан бол социальт ёс суртахууны эрхэм дүнд чанар бөгөөд өөрөөр хэлбэл биеэ тоох их зан гаргах, тайлуулх, сайрах, явдуулах хош яриа гэсэн утгуу. Мөн өөрийн хүч, чадлаа ажлын ололтийг зөв үнэмлэх, өгүүхэн амжилтаадаа үл тайвчирч өмнөө шинэ шинэ зорилт тавьж цаг ямагт урагшилж дөвшиж зориг эрмэлзэлээр дүүрэн байх явдал мөн.

Хүний зан төлөв хөдөлмөр амьдралын явдал явдал байдаг. Даруу зан гэдэг нь өөрийн болон бусдын хөдөлмөр, нийгмийн ёс дагаврийг хүндэтгэх, хүмүүс тэй анхаарал халамжтай зөв харьцах, өөрийгөө үл "тооголгох" ба хэт доогуур үзэхгүй байх өөрийн болон нөхдлийнхөө дутаагдлыг шуудлангаа түгшүүлэх үзэх өндөр хувиартай үндэслэлтэй.

Даруу зан бүрт ичмийн байх явдалтай адилтгаж болохгүй. Мөн олон нийтийн гзар биеэ марзан эргэлт авч явах энэ бүрийн махт хөдөлгөөн үзүүлж, гадаад хэлээр илгэж, доо-хон хөдөлмөрөөр нэр олох гэж оролддог явдалтай даруу зан шууд хилсдэнэ.

Харин хувьсач хүндрэл талуулан зөв сайхан өмсөх, биеэ зөв аятахлан авч явах, хяруулсан ажлын хойноос шинэ саналнаас хөөцөлдөж эргүүлж дүрэн явдуулах хугацаа олгох бололгүй. Бусдын туруунд хөдлөх нь даруу зан биш гэдэг сүүл өөрх, даруу зан гаргаж байгаа нь энэ гэдэг мэдэж байгааг үзүүлэх нь хөдөлгөөн зөвхөн хөдөлгөөн бүр мэдэж байгаа ажилаа санаачилгыг байх явдалгүй даруу зан гэж үзэхгүй.

Даруу зан нь үнэнч шуудтай байхтай шууд холбоотой юм. Үнэнч шуудтай ёс бол төлөв даруу занг шаларна.

Оросын их эрдэмтэн И.П. Павлов залуу үеийнхэнэ занг: "Би бүхийн мэдэж байгаа гэж хэлэх ч бүү болдотой! Таныг хичнээ өндөр үнэлж байсан ч гэсэн би язгангүй байна гэж зориглон бодож чадаагүй байхгүй. Хэзэвч бэрдам зан ашир гаргаж үл болно."

Түүнээс бозоод та нөхдлийнхөө амжилтыг зөвлөлтөөн нөхөрсөг тусламжаа хөдлөн зайлах болно гэжээ.

Даруу зан гэдгийг өөр талаас нь хэлбэл юуны урьд олон түмнийгээ нигт холбоотой байж

өөрийнхөө шаашмайн ажиллагаанаа олноороо түшиг тулгуур хийж чадаж байхын нэр юмаа.

Олон түмнийг холбоотой байлал гэдэг нь хамт олохтоо зөвлөлтөөн сургамж гэдгийг амжилтаа тээврийн баялаг тушаалааг сонор соргог тусган авч ажлаа амьдралаа хэрэглэж амжилт гаргадаг, тэрхүү амжилтаа хуулийн тогдсон талархын үр дүн биш хамт олох амжилт гэдгийг тус дэмжлэлийн үр дүнгээ үздэг байхыг хэлнэ.

Хуулийн нэр алдарын хойноос хөөцөлдөж өгүүхэн амжилтаагаа тайлуулж барилдах өөрийгөө нийт олон дотор дэвсгэр "голод" байр эзлэнэ гэж үзэх явдал даруу зантай харш юм.

Хамт олох байх гэдэг нь нөхдлийнхөө хэрэг хэрэг ч хамтарч ажиллаж амьдарч сурч чадаж, нөхдлөө үчирсэн зовлон жоргал бэрхшээлийг зөв хүндрэл гэж түүнийг хамтран туулж дагалд байх нийлэлт зан төлөвийг хэлж олохгүй юм.

Хамтарч нөхөрсөг амьдарсан нэр хүний хувьд тохирсон азгүй явдал явдал дутаагдлыг нэх дүнхөө санаа сэтгэлгүй дэмжлэгээр үл таниуд оролгүй давж болох юм.

Хамт олох ч бие амьтатан хүн бол хүний нэр өгүүхэн тохиолдолд ч гэсэн хайрбархлан автагдаж санал сэтгэлээр унаж тулрах түүнээс гарах замаа олон түмний хамт нөхдлөөс биш бурхан шашин тус савадгай даалгалаа ч хүрдэг байна.

Даруу зангийн нөгөө нэг хэлбэр бол хүнийг үнэмлэн хайрлаж хүндэтгэх байх явдал юм.

Миний оронд ардын хувьсгал ялсан өдрөөс эхлэн хүмүүсийг гарга үрхэл үзсэн үзсэн хөдөлгөөн чинээ, их үндэсээр алган үзэх үзэл эсвэл, бие бие харилцан хүндэтгэх, нэвчр ёсоор туслах хүч сайхан зарчмыг баримтлах болсон юм.

Хүнийг даруу төлөв зантай бодож хүмүүжүүлэхэд эцэг эх, ах, дүү төрөл сайд, аид нахад, ням, эхлэл, үйлдвэрчин, хуулийн байгууллагуудын роо асар их юм. Гэхдээ даруу занг дон ганц гаднаас авна гэж ойлгохгүй буруу. Даруу занг эзэмшхэд хүн бүрийн өөрийн идэвх чармайлт голчлонг шийдвэрлэх ёстойг хэн боловч алдарх нь үгүйтэй.

О. Лусандондов

Бяцхан зөвлөлгөө

"Шил сав явгаж давстай усанд угтаахал болор мэт талалзана."

"Түүнэгдсэн, хувиасан тоогоо, хайруулын тавгийг цээрлэхээс хушж эхрэггүй. Дотор нь дөвс хийж хэдэн нэг байлгавал хууш нь ажилдаа хуураа."

"Зуулдаг чинь түүнийг тоолоо суунал давс агаа, өөрөө бүрхэж болно."

"Тогрон эдлэл, хувиусч угсаагүй давс давстай усанд зайлаал өнгө нь сайжирна."

(X-00918)

"Хэрэв та хувьсандаа тусламжаа алдсанар үрл нилээд үрсний дараа толбог ариула."

"Цейлар өнгийн шил малгүй халтарх нь алдарх. Тэгвэл гүүнхэд цэвэр цаглан давс үйрүүлж сойволдог цэвэр болно."

"Янз бүрийн тос халуунд цар цахгүй халаал байхгүй давстай усаар норхосон давуугаар уул тоотой савва жийрэгтэй бүрхэж боовол хайрлахгүй болно."

Б. Батмөнх

«Анхдугаар таван жил» сонгоны үндэрт хэвлэв.

Эмчийн зөвлөлгөө

Витамин ба түүний ач холбогдол

Витамин бол хүний биед зайлшгүй шаардлагатай зүйл бөгөөд, хэрэв элдэв витамин дутагдалтай витамин тус бүрийнхээ дутаагдлыг дагасан өөр өөр төрлийн өвчин боддог юм.

Витамин хүн ба амьтан хоол тэжээлээр ямагт нөхөн авдаг. Янз бүрийн ургамал жимс, идэшний ногоо, мх, цагаан нээлзлэх төрлийн витаминээр баялаг байдаг.

Витамин дутагдалтай мэдрэлийн систем, бодисын солилцоо биеийн эсэргүүцэл доройтох хөдөлмөрийн чадвар буурах явдал ноёр хоололдоо нүүдэл зэргээр бүх организмг чамрааж биед муу нөлөө үзүүлнэ.

Витамин "С" Охи төрлийн ургамал маш их дэлгэрсэн витамин бөгөөд үүнийг асборнионы хүлч гэж нэрлэнэ.

Ялангуяа нохойн хушуу, чамраг, нарсны шимүүс, байцаа, сонгино, сармис болон бусад ур жимс, идэшний ногоонд элбэг байдаг.

Витамин "С" бол чийг бие өвчнөөс хамгаалах үндсэн уйчлалтай бие биеийн эсэргүүцэл мэдрэлийн системийг сайжруулахад сайн нөлөө үзүүлнэ.

Витамин "Д" Сүү, тос, өвх, тархи, нугас зэвг, бөөр зэрэгт элбэг байх ба нэрхтэй нэг явган хувиан туслаа жавр хүний арьсанд байх бийдэг.

Витамин "Д" бол бодисын солилцоонд чухал үүргийг гүйцэтгэнэ.

Ялангуяа кальц, фосфоры солилцоо түргэсгээд сайн нөлөөдөг учир хүүхдийн сульдаа өвчнөөс хамгаалах зорилготой витамин юм.

Мөн Витамин "Д" бол загасны тосонд их байдаг.

Витамин "Д" бол тосонд ба снэртэн уусмалтай байх ба мөн сүүнийг энэ нифцэн гэдэг нэртэй сайн үн гэсэн билээ.

Витамин "Е" Тосонд уусгах витамин учраас ДА витаминүүдийн адил өвх, тос, сүүнд элбэг байдаг.

"Е" витамин бол үрхлийн систем бөгөөд элдэв дутагдалтай мэдрэлийн систем, булчин, үрхлийн эрхтний хэвний амжилтаа алдагдана.

Түүнээс болж үрэг болох эмгэгүүдийн сармаг тэмдэг хямрах, хүүхэд дутуу төрөх, мэдэрчлийн элдэв өвчин үүснэ.

Витамин "Е" Амьтдын өвх, ургамал тос, байцаа, халтай зэрэг ногоонд байх ба хүний гэдэсийн саван

цэр мноробор элбэг гарна.

Витамин "К" бол цусны булзгүйжилтэй ажиллагаа сайжруулна.

Эмийн асаадад нүүдэл гэдэг нэртэйгээр 0.01—0.015 тунгийн шахмалаар гаргах ба өдөрт 2 удаа уух юм.

Витамин "РР" Усанд уусдаг витамин бөгөөд үүнийг никотиний хүчлэж нэрлэнэ. Энэ витамин тахны хөрөг, тариа, будаа, мх, сүү, элбэг загасны мх зэрэгт байдаг.

Уг витамин нь хоололны амжилтааг тохируулах ба мөн арьс мэдрэлийн системд чухал үүрг гүйцэтгэнэ.

Витамин "В₁" Витамин "В₁" бол цагаан, шар будаа, аравал, будаа, ямагд ургамалын үрлийн хольсанд элбэг байно.

Мөн мялзы сүү, элбэг, тахны өвдөний уураг, хир талх, тахны хөрөгнд байдаг.

Мэдрэл зүрх сууланс өвчин болон мэдрэлийн адгалаа зэрэгт хэрэглэнэ.

Витамин "В₂" Сүү, тос, элбэг, бөөр, үрхрийн мх, шуууны өндөг зэрэгт их байна.

Арьс ба нүд, ямзы хөндийн элдэв өвчинд хэрэглэнэ.

Төрлийн бол бүх витаминийн нийлбэр бөгөөд ливоны хаж гэж нэрлэдэг.

Арсны элдэв өвчин хэрэг болон нүүр бөрмийнхэд хэрэглэнэ.

Витамин "А" Энэ витаминг өсөлтийн ба нүдний хэрхэн витамин гэдэг.

Мялзы сүү, өвх, тархи, нугас чамга, элбэг байдаг.

Мөн дууван, малжин, жимсэнд бий. Элдэв ширх, түрэнхлэй, яршилт ангиах ба нүдний хэрхэн хэвний байлхас нөхөр эср гүүнцлийг сайжруулахад хэрэглэнэ.

Витамин "А" бол элбэг хэлээ тэрл байдаг бөгөөд картон, шидэрг гэж мэт.

Түүнээс олон төрлийн витаминг хольж гаргасан зинүүд байдаг. Энэ нь поинтианы, сумонтийн гэж нийцлэн нэрлэр гарч байна. Элдэв витаминүүд хүний бие мах болон хичнээ хэрэгтэй болох нь тодорхой бөгөөд ялангуяа хавар, өвлийн цагт хүн тэжээлийн витамин чамга эрс нүүдэл учир элдэв витаминг эмчийн заварын дагуу сайтар хэрэглэх, мөн бага насны хүүхдийн витаминүүдэхэд охиног анхаарал нь зүйтэй.

Их эмч С.Цэвэрдорж

Н. МОНХӨӨ

Харуулцагатай өрхлөгч

Зарлал

Зуумод хотын 3 дугаар хорооны Яринши овогтой Дэмээвэгч мөн хорооны Дудам овогтой Раднаа нарын гэрлэлтээ цуцдуулахаар эсдсэн өргөдлийг Зуумод хотын хэргийн Шүүх хянаж байна.

Баярын хурал болов

Цагдан сэргийлэх бэйгууллагын 45 жилийн ойд зориулсан баярын хурал Зуунмод хотын төвд болоод.

Баярын хуралд аймгийн төвийн нам улс, олон нийтийн байгууллагууд ажилтан ажилчид, хөдөлмөрдгийн төлөөлөгчид, аймгийн Цагдан сэргийлэх байгууллагын ажилтан ажилчид сэргийлэгчид зэрэг олон зуун хүмүүс оролцов.

Баярын хурлыг Зуун мод хотын намын хорооны нарийн бичгийн дарга Ч.Буяночир нээж, аймгийн Цагдаа сэргийлэх хэлтсийн дарга, хүшүүч Аюуш Цаг

дан сэргийлэх баягууллагын 45 жилийн ойн» тухай илтгэл тавих.

Хурлын дараа Цагдан сэргийлэх бэйгууллагад он удаан жил идэх зүтгэлтэй ажилласан хушувч Длгва, Равжий, Гэндэжяв, Аймад Давлассамбуу, сэргийлэгч Дашзэвэг, олон нийтийн бригадын гишүүн Доржсүрэн, Гончигсүрэн нарны 10 гаруй хүмүүсийг олон медальон шагнаа.

Баярын хурлын төгсгөлд айм-
гийн Соёлын ордны жүжиг-
чид концерт тоглов.

Манай тусгай сурвалж 1934

сүрэг хуудас
Авсан
Амгийн
Сэтг
Нашаан
Нашаан
талбай бол
гэжээнт сайхан
дээр.
и хөшөө сүн-
хөшөөн дээр
«Та нар на-
гааарай! Харин
ж яаварай гэж
мэдгээрэй»

19 дахь жилдээ	1966 оны 7	ДАВАА
№ 53 (1550)	дугаар сарын 18	

Тариа хураах техникийг бэлэн болгоё

Намрын тариа ногоо хураах ахар богино хугацаатай хариуд лагатай чухал кампанит ажил эхэлхэд цөөхөн хонгор үүлдээ.

1965 онд Жаргалант, Угтаал, Баянцогтын САА, Тариат, Эрдэнсэнт, Өндөрширээт, Луугийн ХАА-н нэгдлүүд тариа хураалтын бэлтгэл техник засварыг сайн хийснээс нэгж тал байгалиас арвин их ургац хурааж аймгийн хэмжээгээр 8 мянга гаруй тонн будааг улсад давуулан нийлүүлээ.

Урьдах жилийн амжилт турш
лагаа эмз жилийн тариа хураалт
улам бэлтгэх техник засвар
улам бататгах хэрэгтэй. Одоо
С.А.Х.А.А-н нэгдэл, стандарт бүр
намрын тариа хураалтанд хэрэг-
лэгдэх техникний сэлбэг запасыг
татон өвч комбайн, шатакын зас-
варууныг хийж эхэлжээ гэж байна.

Гэвч техник зэвсгэрийн өнжилд САА, МААМС—ууд цөм нэгэн зэрэг шамдан ороогүй байна.

Түрх хуралтын бэлтгэл ажлыг эртнээс хамгаахын төлөө тэд цөл бол манай аймгийн САА, МААМС, ХАА-н нэгдэл, албан байгууллага ажилтан ажилчдын дайчин зорилт мөн. Аамаг энэ намар үр тариа, малын ногоон, тэжээл бүгд 108,5 мянган га, төмс хүнсний ногоо 2,5 мянган га—гэж хуралд гэж байла.

Эзэ жигарын их үр тарма амтат сайхан хүнсний ногоо авах бүрэн нийдвэртэй байгаа учир эртнээс техник засвар бүсэд аж ахуйн бэлтгэлийг бэлэвж зэхэх явдал чухлаар шаардаг даж байна. Үүний тулд өвс хадлан, малын ногоон тэжээл дараагийн техникийн засварыг дуусгаж уул ашгаж тариа хураалтын өмнө гүйцэтгэх нь чухал.

Комбайн, жатак, утрэгийн цэрлэгзэний машин, механизмудыг бүрэн засварлах, шинээр авсан техникүүдийг угсрах, ажиллуулж шалгалт дэсгал хийх.

Хэсэг бригадуудыг зохион байгуулж техникүүдийг актаар хүдлэлтэн өгөх, хүн хүчнийг хувиарлах хэрэгтэй.

Намрын тариа хуралтанд шаардагдах шатахууныг ойрын хугацаанд татаж авах явдал ялагчгүйа МААМС--уудын гүйцэтгэх үүрэг болж байна.

Үр таризны 80 хувийг ангилал хагас босоо хадах арга туршлагуудыг тариа хураалтанд өргөн хэлэлцэж талбайн сүрлийг тро-

сон волкушаар гадагш гаргахад шаардагдах техникүүдэд засвар хийж бэлтгэвэл зохино.

Үрийн агуулах, ногооны зойр үтрэм засч цэвэрлэх, модон хүрээ шүүр, хутгуур эзэгт багаж хэрэглэвчиг хүрэлцэх хэмжээгээр төхөөрөмжлөн бэлтгэх хэрэгтэй.

Тариа ногоо хураах үеэр шатба байгуулан ажиллах, хүмүүсийг тохилго дулаан сууц, сайн чанарын хоол бөлон бусад хэрэгцээт зүйлээр хангах засварын бригад гаргэж ажилдуулбал зохино.

[illegible]

ХАА — н илгэлүүдийн ерөнхий хорооуд хаврын тариалахын сүүлч ба уринш боловсруулалт, тариа хураалтын урьдчилгаанд төлөх ажлын хөлсийг өгч намрын тариа хураалтаар ажиллах комбин жатак, цээрлэгээний машин зэрэг техникумийн засварыг ойрын хугацаанд хийлгүүлэх шатахуун татуулах явдал шаардагдаж байна.

Аймгийн үйлдвэрчний байгуул
лагуудаас хэсэг бригад ажилч-
дын дунд социалист уралдаан
өргүүлэн шинэ санаачлага тэр-
гүүн туршлагыг үйлдвэрлэлд
өргөн нэвтрүүлэх нь зүйтэй бай

Мөн залуучуудыг намрын тари хуралтын ажилд өргөн оролцуулах талаар ХЗЭ-ийн байгууллагауд онцгой анхаарч, ажиллах хэрэгтэй.

Намын тариа хүнсний ногоо хураалтын бэлтгэл ажмыг тариа хурааж эхэлхийн өмнө сайн хийж төлөвлөгөөт чухал зорилтыг цөөхөн хонгиолын дотор давуулан биелүүлэхийг аймгийн нам, удс,олон нийтийн байгууллагууд ялангуяа энэ зорилтыг шийдэрхлэх САА, МААМС-уудыг удирдах хүмүүс онцгой анхаарч ажиллах явдал чухлаар шаарддаг байна.

НОГООН ХОТ

(Тэмдэглэл)

Зөвлөлт орон даяар «Ногоон
от» гэж алдаршсан Украин
ХР-ийн нийслэл Киевол 2000
аруй км үргэлжилсэн дэлхийд
алдартай Днепр мөрний баруун
эрг дээр оршдог юм.

Энэ аугуй их мөрөн дээр өвчлөгч хүчит 14 усан цахилгаан танд коммунизмын хүчин чадлыг зарлаж шиг сүүлэг сайхнаар дүнхийж байгаа юм.

Киев хот 750 км-м талбайг эзэн оршдог ба уг хотод нэг сая аруй хүн суудаг байна.

Киев хот дэлхийн 2 дугаар
айнд нэрээгдсэн боловч дайны
араа урьд урьдаас улам сайх-
вар сэргээн босгогдсон байна.

Гитлерчүүд улайрсан довтол
ооноороо Киев хотын 1000
аруй үйлдвэрийн газар, 6000 га
уй барилга байшин, 200 мянган

Хэдийгээр Киевийнхөн нйм
унд хохирол амссан боловч
дайн сүйдсэн нийслэл хотоо
хар богино хугацаанд сэргээн
осгох их хөдөлмөрт шалдан
цэцгөөж дайны хохирол сүйтгэ-
нгүй бүрэн арилгаж чадсан бай-
ла. Одоо Киев хотод олон дээд,
унд, тусгай мэргэжлийн сур-
галууд өднй төдийн сол үйлчил-
гээний газарууд байгаа.

Энэ сургуулиудын дотроос амгийн том нь 16 факультеттай Шевченкогийн нэрэмжит их сур ууль мөн. Энэ сургуульд 17 янгы гаруй оюутнууд суралц ага. Мөн Киев хотод торго, гу аа, мотоцикль, капрон эдлэл

Эхнэр олох үйлдвэрүүд зэмлэжээ
 зэмж манир сайтай олон нэр
 өрлийн бүтээгдэхүүн гаргаж
 рд түмнийхээ хэрэгцээ галаад
 рнуудын залгаагүй хангадаг
 айна. Түүнчлэн Киев хотод ор-
 ийн үеийн онгоцны том буудал
 ийн "Эвч буудлаас Мискал, Ле-
 ниград, Минск, Одесс, Харь-
 ов, Сочи зэрэг хотуудруу ага-
 нын хүчит хүлгүүд нисдэгээс
 адна мөн энэ хот Москва, Львов
 хот зэрэг хотуудтай төмөр
 замаар холбогцсон байдаг

Түүнчлэн Киев хотод ерөнхий оловсролын 190 гаруй сургууль том театр байдаг.

Княз бол зөвлөлтийн алдарт
руу найрагч Тарас Шевченко-
ний төрж өссөн хот юм.

Ийн ч учраас энэ хотод Тарас Шевченкогийн нэрээр нэрлэгдсэн үйл олонтой тохиолддог.

Ялангуяа энэ их зохиолчийн

нэрээр нэрлэгдсэн талбай бол
Киев хотын үзэсгэлэнт сайхан
талбайн нэг нь билээ.
Энд их зохиолчийн хөшөө сү-
үрэлэн байхдаа ба хөшөөн дээр
нэг их зохиолчийн «Та нар на-
маа битгий мөртөөрэй! Харин
дагдасай сайн санаа ямартай ч
хүний үгүйс үгүйс үзвэрлэгтэй
сайнхор зохиолчлон хийсэн баг-
да. Мөн Киев хотонд буюу ко-
гоон модоор эмшигдсэн олон
цэцэрлэг төмсөгс гудаж байдаг
хотон хамгийн сайхан нь В.И.Ле-
ниний нэрэмжит гудаж юм.
Энэ гудажмайд В.И.Лениний
дүрлэг улаан дэвсгэрт цэгцэн
дээр хүрэн өнгөөр тарсан нь
үнэхээр бахдам сайхан харагд-
даг юм.

Түүнчлэн Киевт битүү цэцгээр чиймгэлдсэн олон талбайнууд байдгийг дотор «алдарын талбай» бол сэтгэлээс гарамгүй онцлогтой юм. Энэ талбайд дайнд амь үрэгдсэн баатруудын 30 метрийн өндөр хөшөө сүндэрлэн байдаг ба түүний өмнө нь мөнхийн гал дүрэлзэн асяж байдаг ба тэрхүү мөнхийн галыг тойруулан «Танихгүй цэргүүдийн алдар бадиртугай» гэж тод том

Төрчлэн Киев хотод олон зочид буудал байдгийн дотор хамгийн том нь 23 давхар бүхий "Москва" газар буудал мөн.

Бүс бидний байсан «Мир» гэдэг зочид буудал ч Киев хотын гоёмсөг буудлуудын нэг нь байсан билээ. Ер нь Киев бол өндөр гуалиг ногоон мод өнгө өнгийн гоёмсөг цэцгээр өвч биеэ чимүүлсэн үнэхээр үзэсгэлэнт бүхий нэг хотруу хот юм.

ай-авагуунаа хэвээр зүүн хэсэгт орших В.И.Левиний нэрэмжит уулын орой дээрээс Киев хотыг хархад бүүр ч бахархаар бүршиг байдалтай Тур улсаас битүү ногоон модон дундаас цухуйж буй сүрээг барилгаудын орогт хархад өнгөт болор шат галлааж байх нь нэн ч сонин сайхан. Бие уулсын зүүн суугаар мэрлэлээс байгаа Днепр мөрний эргээр тусгай зоогийн газрыг үзэхэд ирсэн юм шиг самтад дахь Ингэхээр Киев бол үнэхээр байгалийн үзэсгэлэн бүхэн бүрдсэн орон үеийн гоёмсог, ёстой мөн монгол хот мөн.

Б.Цэрэндан
Киев 1966-6-21

ҮЭ—ийн идэвхтэн

Батаа 13 дугаар авто бэлээн дэргэдэх ҮЭ—ийн хорооны ахуй хангамж үйлчилгээний ажилд хийгдэж тавих комиссар ажиллаж байна.

Тус комисс 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажиллаж сараар тоолож комиссын хуралд баталж түүнийгээ ажил болгож иржээ.

Баталгийн ажлын гол нь үйлдлээрлийн бэлтгэл хэрэгсэл, барилга, төхөөрөмж, барилга засвар ба үйлдвэрийн ариун эвэр, автобус шударгасан гэрлийн үйлчилгээ, сэлд агуулахын ариун цэвэр, бараа материалын хадгалалт, арчлалтанд хяналт тавих ялангуяа ажилчин аялан хөдөлгөөн хуий хангамж байр, орон сууцны засвар түүний эвэлгээ болон түлээ нүүрсний олголт, өвчтэй хүмүүст тусламжаа үзүүлэх зэрэг ажиллагааг гол ачлалт ажилладаг байна.

Тус Батаа 109 айлын 271 хүүхэд 266 насанд хүрчигдэж бүгд 537 хүү хамаралдан амьдарч байгаа юм.

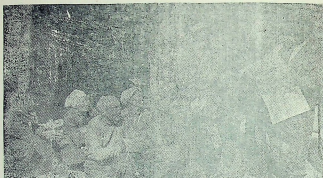
Эдгээр хүмүүст шаардлагад зарим зүйлд анхаарч 1965—1966 оны өвлийн улиралд сүү 116 литр, айраг 1900 литр, эвэлгээ аарал 320 шир, шир хилдэг 40 кг, цагаан тос 75 кг, өрөм 158 кг, гас болтон оёх ажилыг сонгохлон бэлээн захиргаа ХХ-ийн хороондоо асуудал болгон тэмцэл ажил болгожээ.

Ажилчид ахуй хангамж үйлдвэрийн ажилд аялалт тавих ҮЭ—ийн комисст гаргасан 26 өрсөлдөх хүлээн яри 12 өрсөлдөлт байгуулагдах ба 14 өрсөлдөлийн харуул өгсөн байна.

Ялангуяа хол ажилд явда хүмүүсийн ар гэр, өвчтэй хүмүүст зөврийн судалж түлээ түлш, мөнгө төгрөгийн үйлчилгээ олгуулах зэрэг дэд материал, сэтгэл санааны тусламжаа үзүүлж иржээ.

Эдгээр арга хэмжээ нь тус комиссоо зохиосон ажилчид ижилтэй болох үнэс нь болж ажилчин олондоо талархдаг боловч.

П. Жанчив

Жагсаалын бэлд Рамзан ахлагчтай СХТБ-аас ХХ-ийн шийдвэрийг сурталчлах ажлын тусламжтай зохиож байгаа.

сууцлагын барилгын Жирээ МАХИ—ийн ХХ-ийн хуралд Х. Паладоржийн авсан гэрэл зураг

Замтгын зуслангаар

(Томдогол)

Зууцлагтай сайтай Туулын хөвөө, Их Замтгын суурьд хөндийд Монгол—Солимогийн найрамдлын нэрэмжит "Хөдөлмөр" нэгдлийн урлагийн хамтны брилдэн хот агуулах цайрын хэрэгсэлд Төрүү гургуулийн дотроос эвэр цэцгийн барилга 5 цагаан гэрлийн гадна хүрт өгчөө "Төн аймгийн Галингийн сум" 8 жилийн мал дунд сургуулийн Замт дахь хөдөлмөр аиралтын зуслан" гэсэн шинэхэн хат нүд буулаа. Зуслангийн захирал, Ардын гэрээрийн тэргүүн аялалт Гунан, лхэмд бичиг Гомбо суурь нар биднийг утгаж хүүхдүүдийн хийсэн өрөм аялалт элэн тараг, шир тос, сэнгээсэн аялалт дийлсэн чууц "Хөдөлмөр" нэрэмжит хөдөлмөр, мал малах ажиллагааг сурталч талд манай сургуулийн захиргаа, хөдөлмөр аиралтын зуслангаа эхнэр бичиг дээр байгуулан 5 сургуули 800 гаруй хонь, амал хариуцан сайж, өөрсдөө цагаан

идээ болосруулан байгаагийн дээр суурин сургууль байгуулан бичиг үсэг зөвж илгээ. Ардын Хуульчид 45 жилийн өнгө утгаж өндөр бүтээлийн 7 хожиын урлагын зарлан сургуулийн аврала мал ноослогч хонь хойбогч, савьдгаж шалгаруулаа. Сургалч Мандал, Жаваан, Долгоржав, Осорхам, Төмөртогоо, МХЗ—ийн гишүүн Должин суурь нар өдөрт нэг хониосоо 200—280 г. Вадма, Мандал нар 1 явмаасаа 300—310 г сүү савж сайжирч амьдрал гарган савийн аврала боллоо.

Бас одоо манай хүүхдүүд сүү 2000 литр, уртын хоол 1500 гаруй кг-ыг авч ашигладаг байна.

Дэмжлэг сайтай учир Зусланын ажил өдөрт амьдрал тухай сайхан байна.

Тийм ч учраас хүүхдүүд манай Замтгын зуслан гоёхон шүү

Хамтын бүтээлээр ариун шүү

Айраг, тараг зэвэг шүү

Аав эгээ минь зохиолчий гэж дуулах болсон шүү тэгээ.

Ч. Пагваажав

Бэлтгэлээ хангажээ

Утгааны сүлгийн аж ахуй энэ онд 4500 тонн өсч хадгаж аваж юм.

Тэгээд малд тохорхой төлөө дэвсгэж ажиллах хүн, машин, тэрмүүр гэр хаахуур, орон сууц, хоол хангах талаар нарийн төлөвлөжээ.

Хадгалгийн брилд хүн, нэг машин, тэрмүүр гэр түгээхгүй үүсгэж нормит хурдтай ажил хадгал дээр амжилт цогцон ахуйврийг гаргажээ.

Самтгын аж ахуйн нарийн хорооны тусламж хурин шийд аялалт дагуу ажиллах хүн техник орон сууц, хоол хүнсээ сайн бэлтгэж байна.

Хатахуур зохиолчийн хамт брилдгийн хадгалгийн машин техникний эвэлгээ хэрэгсэл лийг эртнээс сайн бэлтгэсний дээр техник засварыг нарийн хийж дагуу хадгал дээр гархаар бүх бэлтгэлээ хангажээ.

С. Дамдинжаргал

ЗУН НАМРЫН УЛИРАЛД МАЛЫН ХАМУУ УГААЛГЫГ ЭРЧИМТЭЙ ЗОХИО

Үүний тулд хамуутай малыг эмчлэх ба нийт малд сөргийлэх угаалгыг зохион байгуулах сумын комисст 300—400 эмчлэгийн тасгийн эрхэлчээр талогч алуулж түүний бүрэлдэхүүнд аж ахуй сунгуулийн хүмүүс, брлгд, фермийн дэргэ, эрхлэх нарийн оролцуулан ажиллауулан хамт угаалгын хэсгийг брилд бүрт 10—15 хүнтэй байгуулах малын бэлтгэл нийт нарийн сууд ухадгана өгч тэднийг уналга хосог гэр орон сууц, амал үнэс хэрэглээгээр бүрэн хангасан байх хэрэгтэй.

Ил хамуутай малд зэвсгүүлэх гэр эвэлгээг 7 хоногийн завсартай 2—3 оос доошгүй удаа хийж идэвхжүүлсэн Креболын ваннанд заваран дагуу 3 удаа сэжигтэй малыг 2 агуулах малд 1 удаа тус тус угаасан байх ёстой. Сууцны орон сууц, эвэлгээ, шинээр барих ажилт 7 дугаар сарын 15—наас хэрэглээгээр зохиож эм хэрэглээг татах ба бусад бэлтгэлтэй шуурхай хянаж.

Мал үнэс өдрийн суурь суурь ороон угаалгын нарийн графикийг гаргаж, аж ахуйн

бэлтгэлийг эртнээс төлөвлөж малдаа угаалганд бүрэн хамруулах нь малыг эрүүлжүүлэхэд хичээл эн ач холбогдолтой нийт малчаада өргөн сурталчлахын хамт өвчтэй ба сэжигтэй малтай суурин халис, хашаа, тохой, нээхээ, норт, тээврийн орон сууц, брилд ариутгах арга хэмжээг хослуулан хийхэд зохино. Угаалгын явуулах хүрээнд өвчтэй ба сэжигтэй мал байсан бууц биотерийн аргаар (бууцны ороон) ариутгахын эвэлгээгээр бүх сарангийг хууж нэрэнд эвж шарах ажлыг суурь бүрээр бууц тусгай брилд гэр хийлэх хэрэгтэй.

Хамуу өвчтэй сэжигтэй бүх малыг эмчлэгчид цогц явсаж зохих тооны малчдаар заваран дагуу хангаж, эмчлэгчид хураанад нь хандуулан зохион байгуулах үс, бичгээр тэгшлэж сайхан нутагт таргалуулах ажлыг хамтатган зохиох нь зүйтэй. Хамууны сөргийлэх угаалгыг орон нутгийн чухал кампанит ажил болгон зохиохын дээр хамууны дотор сониндас урлагийнх өрнүүлж 7 хоног дотураг урмшуулахын хамт

хийсний нь хирээр халис олгох, мөн хортот ньцаада ажиллаж байгаа хүмүүсийг нарийн суу цагаан идэвхтэй хагаах нь чухал юм. Хамууны сэжигтэй хуц усныг хээтүүдтэй ашигладаг зарим сумдын буруу арга барилыг дахин давтахгүй байхыг нийт малчин, мэргэжилтэн ажилтан бүхэн хичээж ажиллах нь хамуу дэлгэрэх нэг боломжийн хийх юм. Угаалаж бүх малын бэлтгэлээ хийхэд хамууныг цогцон үс хамар хоньгоо суга туурайн салаа зэрэг бүх хэсгүүдэд эмийн уусмал хүрэн байхын гадна аль болох бороо бууцны үсд угаах нь чухал байна. Сөргийлэх үнэлгээд орсон малын бүх төрлийн гаднын орон нон шимэгдэн устгаж тараа тэвэрлэж авалт, ноос үсний урлагийн дагуу байдал нь практикар нотолдоо.

Ер нь хамуутай малын өвлийн тусламжийг нь зуныхтай зэрэгцүүлэхэд маш их дүн муутай байдлаас олон тооны мал хамуугаар татагдан өстөж үхдэггүйг сайтар анхаарч хамуу өвчнийг устгах ажлыг зун нарийн дагуулан цагаар олон нийтийн чухал кампанит ажилын нэг болгон зохиох явдал холдуулуулж дэргэд байх ба.

Б. Бат—очир

МАХИ—ийн XV их хурлын түүхт шийдвэрт зориогсон тус аймгийн хөдөлмөргийн өмнө мал сүргээ өсгөж, эрүүлжүүл түүний ашиг шим, бүтээгдэхүүнийг өс чөлөөрт дэмжүүлж зүй бүсийн хориолдот багтах зорилтууд зогсож байна.

Эдгээр зорилтыг биелүүлэхийн ажлын өмнө нь малын хамуу бүрэн устгаж сүргийг эрүүлжүүлэх явдал юм.

1966 оны 6 дугаар сарын эхний халдаарт ба шимсн соргог өвчний мэдээлээс үзэхэд тус аймгийн нэгдэл нэгдэл САА—наас мал ба хамуу өвчний бэлтгэл байгаагийн 18.3—25.7 бүс нь Лүн, Бондирширтээ сумдад байна.

Хамуу өвчин ямар нэг хэмжээгээр байгаа буюу түүний сэжигтэй газарт зун нарийн сөргийлэх ба эмчлэн эдгэрүүлэх ажлыг чөлөөт муутай зохиовол уул өвчин үлдэж тархаж ноосны чөлөөт гаргалд нарийн нөлөөлөл байхгүй үс бүсээр өстөж САА—наас мал ба хамуу өвчний бэлтгэл байгаагийн 18.3—25.7 бүс нь Лүн, Бондирширтээ сумдад байна.

Хамуу өвчин ямар нэг хэмжээгээр байгаа буюу түүний сэжигтэй газарт зун нарийн сөргийлэх ба эмчлэн эдгэрүүлэх ажлыг чөлөөт муутай зохиовол уул өвчин үлдэж тархаж ноосны чөлөөт гаргалд нарийн нөлөөлөл байхгүй үс бүсээр өстөж САА—наас мал ба хамуу өвчний бэлтгэл байгаагийн 18.3—25.7 бүс нь Лүн, Бондирширтээ сумдад байна.

Нэгдлийн үйлдвэрлэлийг ашиг орлоготой ажиллуулъя

МОНГОЛ—ЗӨВЛӨЛТИЙН ЦИРКЧДИЙН ТОГЛОАТ

Монгол—Зөвлөлтийн циркчдийн хамтарсан тоглолт саяхан тус аймгийн тэн Зуумид хотод болов. Монгол—Зөвлөлтийн циркчдийн тоглолт уугатч олон таархалыг хүлээж байсан дотор Зөвлөлтийн циркчдийн тоглоосон хөгжилтэй үсрэлт, Монголын циркчдийн тоглоосон тэнцвэр ээртэй ноймрууд Зуумид хотынхонд аж ташагдаж байлаа.

(Манай сургаажлагч)

Их баяртаа барьсан бэлэг

Аймгийн сонинд салбарлагчдын Ардын Хувьсгалын 45 жилийн ойг угтгаж эхний хагас жилийн үйлдвэрлэл төлөвлөгөөг нэр, төрөл тоо ширхгээр нь хугацааны нь өмнө хангаж биедүүлэх эдийн засгийн эрх сайжруулж бүтээгдэхүүний нэгдүгээр эсрэгт гаргах, тасга, ашигны өндөр бүр нормоо хангаж биедүүлэх, орлого хуримтланг биедүүлэх зэрэг зориулалтууд хангагчдын сонинд урлагдаад үүрэг авч ажилласны дунд эхний хагас жилд сонин хүнд төлөвлөгөөг 108,1 зуу, нэмт тоошилд 133,6 зуу, бусад хэвдээ 116,5 зууны тус биедүүлсний дотор эхний хагас жилийнхээ үйлдвэрлэл төлөвлөгөө 5 хонгийн өмнө 113,9 зууны орлого, төлөвлөгөөг 105 хувиар биедүүлжээ.

Өгөх, хэвлэх, дэвтэрх, цайр зургийн тасгууд төлөвлөгөөг 100,8—142,7 хувиар жигт ханган биедүүлсний дотор хэвлэх Сайжлагч, Алтангэрэл, Байгалийн өргөтгөж Нормоо, Долгор, дэвтэрхээр Сүрэнхор, Зөсн нарын эсрэг олон хүмүүс нормоо 114-191 хувиар биедүүлж сайн ажиллаж гаргалаа. Мөн дагалдан Дамдугарын, Тэмөрчөдөр нар энэ хугацаанд ажилын нагийг гадуур цэвсн өндөс ашигтай үйлдвэрлэлд хамтлагдсан үйлдвэрчдийн дотор 2000 шахам хонийг үйлдвэрлэл 2000 төгрөгийн

хуримтлаж оруулах ажиг хийсэн байна. Энэ хугацаанд ажилчин албан хаагчид суббогшиноор үйлдвэрлэлд байртай тохижуулж ажилд жилд оролцож хэд хэдэн өрөө тасалгаануудыг сайн шар сүүр мөшиндүүлж өөрчлөн байрлуулжээ.

Үйлдвэрлэл захиргаа үйлдвэрлэл хийх хорооноос Ардын Хувьсгалын 45 жилийн ойг угтсан социалист эрдэмтдийн тусгай бэлгэдэл тусгаж, ажилчдад шилжин явдаг дарагчид шилжүүлэн урлагдаад байр эзэлсэн сайчуудыг урамшуулж тэдний ажлын үнэ ихдэх зүтгэлд.

Одоо тус сонинд хамт олон МАХН—ын 15 дугаар их хурлын материалыг бүх ажилчин, албан хаагчдад суудуулж намичаа шилжүүлж амьдрал дээр нь хэрэгжүүлэхийн тулд аймгийн УЗЗ—ын 14 дүгээр дад хурал болон Монголын Үйлдвэрлэл Эхлүүлэгчдийн 9 дүгээр их хурлын 3 дугаар удаагийн үйлдвэрлэлдхээ төлөвлөгөөг хугацааны нь өмнө давуулан биедүүлж, ажилчин бэлтгэлд, тэнгэр, эдийн хатгалд, ажилчин бэлтгэлд, гарсан өмчлөгч шилжин турах, орлогын төлөвлөгөөг давуулан биедүүлэх зэрэг аялуудыг хангаж зориг бодиргүйн ажиллаж байна.

Б.Цэдэн

Сурах ажиллах аль нь ч сайхан

Жил бүр армийн боловсролын сургуулиудад олон арван сурагчид төгсч, дээд, дунд сургуулиуд болон их оны аль хэрэгцээт газар очих ажилладаг юм.

Энэ жил аймгийн хэмжээгээр 10 дугаар ангиудад олон зуун сурагчид төгсөж байгаагийн дотор тэдний 10 жилийн дунд сургуулиуд 10 дугаар ангиуд 80 гаруй сурагчид төгсөж түүний дотор Алатан мөнгөний болзол хамгаасан Гүнтийнхэн 8-жилийн эсрэг 8 сургагчид 33X болон алдарт арчилсан орон дээр сургуулиудад бах сурлагчид хунарлагдсан ба төгсч

сэн бүх сургагчдын 58 гаруй хувь нь зохих шатны дээд сургуулиудад хунарлагдсан 43 сургагчид үйлдвэр хоёроо аж ахуй дээр гарч ажиллах сайн алдарт тоглоос 10-ын А агийн Дамдугар, Цэрэнмандал, Доржтоо нарын 12 эсрэгт сургагчид энгийн мэтгэлдээ Шамгарын трактор хөдөөний хурдад сунал цэрг аргын САА-д ажиллахаар зориг шуудуудан гарцаалаа.

Энэ бол манай залуучууд их оны аль хэрэгцээт олон ажилладаг хэвдээ бэлдэгийн нэг тоо жишээ мөн.

Д.Давдод

Боломж нэхдгийг цаг ямгт бүр дүүж байх явдал нэгдлийн удирдах ажилтан дэс гч, бүртгэл тооцооны ажилтан нарын эрх зорилго мөн.

ХАА-н нэгдлийн ашигт жилд алагат тооцоо судалж ажлыг зохих бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт борлуулалтаар хязгаарлаж болдоггүй юм.

Нэгдэл нь мал аж ахуй, газар тариалалт үйлдвэрлэлдх гадна туслах үйлдвэр, үйлчилгээ гэх мэт аж ахуйн олон салбарууд байна.

Зөвхөн мал аж ахуйн салбар

нь дотроо тэмээ, адуу, үхэр, хонь, ямаа, галай, шувуу гэх мэтчилэн хушаагдана.

Тэрлэн сүү малхыг чиглээгээр бүтээгдэхүүн, үндэр тусгагчид хүнд алгаартай байна.

Ер нь нэгдлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд борлуулдаг болон үйлдвэр аж ахуйн салбаруудын ашигт ажиллагаанд бүтээгдэхүүн нэр төрөл дээр хэсгээр тооцож судалж байх нь зохих үр дүнгээ өгөх юм.

С.Пунцагдорж
(байцагч)

ХАА-н үйлдвэрлэлийн эдийн засгийн гол үндэсний нэг чухал хэсэг нь үйлдвэрлэлийн ашигт ажиллагаа бүтээгдэхүүний өөрийн өртгийг хямаруулах явдал мөн.

ХАА-н нэгдэлд үйлдвэрлэлийн ашигт ажиллагааг нэгдүгээр бүтээгдэхүүний өөрийн өртгийг хямаруулах арга зам бол хувиар өмнө нь гэдгийг эдийн засгийн үндэс болж мал аж ахуйн зарим тариагчид үйлдвэрлэлд шилжүүлж, эдийн засгийн үндэс дээт өөрчлөлт хийх, бодосон арга ажиллагааг нэгдүгээр нэг тоотой мэдээлж ашигтай ажил, нэгт га гаварса алах ургацсын хэмжээг нэгдүгээр аялал, гууя мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний таамагт, чанарыг дээшлүүлэх явдал мөн.

Банжуу х сумын «Сүхбатариан» зэм нэгдэл өнгөрсөн 5 жилд мал аж ахуйн үйлдвэрлэлдх өмч цэгцтэй тодорхой чиглэлтэй үйлдвэрлэлийн тулд шилжлэх ухааны үндэслэлтэй хэд хэдэн чухал арга хэмжээ авчээ.

1962—63 онд нийгмийн бүх хэрэг явдал, зорь сүрэгт ажиллаж явуулах үржлийн таваарыг чиглээгээр суурилах ажил эрхлэн байгуулсаны дунд мал аж ахуйн үйлдвэрлэлдх уадралд ашиг шийтгэл сайнаар ашиглах ажилд их амжилт олов.

Ужирлын хурлын 300—600 гаруй үнэтэйг гурван өмчтэй өгүүж үнэтэйг сүү их хэмжээгээр ашиг, аж боломжийг хөгжөөж олоо жилд дундаар 700—800 хонь, лүт сүү, усдад нилүүрч чадаад болжээ.

Үхрийн сүү ашиглах явдал 1965 оны 1961 оныг харцуулахад 77,6 хувь, нүү үнэтээс хууц үнэтэй хэмжээ 55,7 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна.

Таваарын малыг усны бэлтгэлийн бүсэд хэрэгжүүлж буюу сайн муугаар нь суурь зохион байгуулсаны нь гарга хүч авчухаа үхэр хоргандыг багасгаж хөдөлд сайнаар нэвчлэх болж. Мөн малын ашиг шийтгэл нэмэгдүүлсний тулд үүдэр усгаар сайжруулах таваар өнгөрсөн 5 жилд хонийг нарийн, нарийвтар ноосны чиглээгээр, үхрийн сүүний чиглээгээр өсгөж үр жүүлэх малыг эдийн засгийн үндэстэй явуулсаны дунд одоо үхрийн 11,9 хувь нь тус тус эр дийлээж байгаа нь мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд гарч байгаа сайхан амжилт юм.

Нийт малд мал эмчигийн шинжилгээ хийх, үрчдэхдээ сүргийл ажиллахыг малчид эдгүүрлэх ажилт жилд сүү сайн сайн байгуулах ирсний дунд малын ашг бусын хонь 1965 онд 400 шахамс 30,5 хувиар багасч бээ, 1965 онд гүүг цахилгаан салдуулаар саваа туршилтын ажиллаж хийж цахилгаан үр үнэт цахилгаан салдуулаар саваа зоогт тэжээл байна.

Мөн газар тариалангийн талаа 1961 онд 140 га байсан бол 1965 онд 560 га болж 3 дахин нэмэгдэж голдуу малын тэжээлийн ургамал өсөөс нарийн тариалах болсон нь малын тэжээлийн (давж) өргөтгөх боломжтой болохыг.

«Сүхбатариан зэм» нэгдэл мал

аж ахуйн үйлдвэрлэлд эдийн засгийн үндэслэлтэй нилүүр өөрчлөлт хийж дээдсний дунд мал аж ахуйн үйлдвэрлэлдх өөртөө мөнгө орлогын хэмжээ 1965 онд 1961 ондохмоо 1 дахин нэмэгдсэн байна.

Нэгдлийн аж ахуйн жилийн нийт мөнгөн орлого 1965 онд 5547,0 мянган төгрөгт хүрч 1961 ондохмоо 65,6 хувиар нэмэгдсэн байна. Мөн мал аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний өөрийн өртөг нилээд хэмжээгээр буурсан байна. Хонийн нэг шөдөр ноосны өөрийн өртөг 1964 онд 635 төгрөг байсан бол 1965 онд 574 төгрөг болж 9,6 хувь, үхрийн өртөг өөрийн өртөг 1964 онд 737 төгрөг байсан бол 1965 онд 691 төгрөг болж 6,2 хувиар буурчээ.

Дотроо ажилтан бол мал аж ахуйн үйлдвэрлэлдх ашг цэгцтэй, тодорхой чиглэлтэй хөгжүүлэх талаар өөрчлөлт хийсний үр дүн юм.

ХАА-н нэгдэлд ашигт ажиллагааг нэгдүгээр өөрийн өртөг байх бол бага цагт их ажиг чанар сайтай үйлдвэрлэх, нэгж бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлдх эрхлүүлж шууд ба шууд бич арилж хэмжээ, хөдөлмөрийн бүтээмж, жилд дээдснийхний тулд хөдөлмөр зохихон байгуулаагч сайжруулсаны хамтад үйлдвэрлэлд техник нэгдүгээр хөдөлмөр, жуулх явдал юм.

«Сүхбатариан зэм» нэгдэл гүүг цахилгаан салдуулаар саваа газар тариалангийн ажилт тухайн үхрийн өртөгтэйг хүчээр хийх байгаа нь хүүхд зардагд хонийн боломжийг олоо хээ. ХАА-н нэгдэлд ашигт ажиллагааг нэгдүгээр, бүтээгдэхүүний өөрийн өртгийг хямаруулах 3 дахь арга зам бол нэгдэл бүртгээ тооцоог сайнаар нэгдүгээр явдал шийдвэрлэх хүчин зүйлсийн нэг бодог байна.

Нэгдлийн үйлдвэрлэлд бүртгэл тооцоо дээр хэмжээгээр нэгдүгээр олон нэр төрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлдх зардалд бүтээгдэхүүний төрөл бүр дээр зардалд багасч, бүртгэл үүнээс зөв бүртгээ тооцоог чиглэснээр ашигт ажиллагааг бүтээгдэхүүний өөрийн өртгийг зөө тооцоо боломжтой болох юм.

«Сүхбатариан зэм» нэгдэлд бүртгэл тооцоо сайн нэгдээр тайлан бэлэсэн гаргалт хурдса чанар үзүүлэлт сайжирч байгаа нь нэгдлийн ашигт ажиллагааг бүтээгдэхүүний өөрийн өртгийг тооцож судалж ажилладаг зохих боломжийг өгч байна.

ХАА-н нэгдэлд ашигт ажиллагаа, бүтээгдэхүүний өөрийн өртгийг үүнээс зөө тооцож судалдаг үйлдвэрлэлдх гол үзлэгдэл бол гагцхүү бүртгээ тоо цоо жинхэнэ үүнээ зөө тогтмол хийгддгүйг байгааг оршино.

Ийм учраас бүртгээ тооцоог бүх талаар сайжруулах, нэгдлийн ашигт ажиллагааг бүтээгдэхүүний өөрийн өртөг, аж ахуйн үйл ажиллагааг эдийн засгийн үндэс судлах, тооцож ажиллахыг нарийн хийж нэгдлийн үйлдвэрлэлдх олон талт үйлдвэрлэлдх ашигтай ажиллууллах арга зам, дад нөөц боломжоог илрүүлж нэгдлийн үйлдвэрлэлдх эдийн засгийн мэдэлтийгээр удирдах